

- Limburg-Zuid
- Regionaal Milieu Team

Contactpersoon: F.H.A. Kerckhoffs
Datum: 9 April 2010

Afval of Grond?

Deze memo beoogt inzicht te geven in de relatie tussen de afvalstoffenwetgeving en de wet bodembescherming (lees: Bbk)

Wat is afval:

Voor het begrip afval zitten we in een overgangsfase.

De wet milieubeheer zegt nu:

afvalstoffen: alle stoffen, preparaten of producten die behoren tot de categorieën die zijn genoemd in bijlage I bij richtlijn nr. 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;

Bijlage 1 van de genoemde richtlijn bevat de zogenaamde Q-tjes.

Q15 Verontreinigde materialen, stoffen of producten die afkomstig zijn van bodemsaneringsactiviteiten

Hier wordt verontreinigde grond expliciet als afval aangewezen.
Schone grond en grond die beoogd gewonnen wordt zijn geen afval!

De richtlijn 2006/12/EG is ondertussen opgevolgd door de richtlijn 2008/98/EG . Deze richtlijn moet nog omgezet worden naar landelijke wetgeving. Dit moet voor het einde van 2010 gebeuren.

De richtlijn 2008/98/EG geeft als definitie van afval:

"afvalstof": elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;

De bijlage 1, met de Q-tjes is dus verdwenen.

Wel zijn er in artikel 2 uitsluitingen gemaakt voor het toepassingsgebied van deze richtlijn.

2 c) niet-verontreinigde grond en ander van nature voorkomend materiaal, afgegraven bij bouwactiviteiten, indien vaststaat dat het materiaal in natuurlijke staat zal worden gebruikt voor bouwdoeleinden op de locatie waar het werd afgegraven;

Eigenlijk logisch want men ontdoet zich er niet van.

Voor wat betreft grond verandert er voorlopig niet veel. Er zullen in de toekomst wel wijzigingen komen in het tijdstip waarop een stof de titel afvalstof verliest, of zelfs deze titel nooit krijgt. Totdat de wetgeving aangepast is geldt dat een afvalstof pas het predicaat afvalstof verliest als de nuttige toepassing van de betreffende afvalstof is afgerond.

Als we dit vertalen naar een partij niet-schone grond die bij een werk vrijkomt dan betekent dit dat deze grond afval wordt op het moment dat deze op dat werk niet meer gebruikt wordt. Men ontdoet zich op dat werk dan namelijk van de grond. En het blijft een afvalstof tot dat de nuttige toepassing van de betreffende afvalstof is afgerond.

Dit betekent in de praktijk dat bijna alle grond afval is, tot het moment dat het weer nuttig is toegepast.

Wanneer is de afvalstoffenwetgeving van toepassing?

Artikel 10.2 lid 1 van de wet milieubeheer zegt:

Het is verboden zich van afvalstoffen te ontdoen door deze - al dan niet in verpakking - buiten een inrichting te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden.

Dat zou betekenen dat vrijgekomen grond niet meer toegepast kan worden.

Hiervoor heeft de wetgever een oplossing verzonnen en wel artikel 10.2 lid 2:

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, voor daarbij aangegeven categorieën van gevallen vrijstelling worden verleend van het verbod, bedoeld in het eerste lid.

Als we nu naar de algemene maatregel van bestuur "Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen" kijken dan zie we daar in artikel 2 lid 1 staan:

1. Als categorie van gevallen als bedoeld in artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer, wordt aangegeven: het zich van afvalstoffen ontdoen door deze - al dan niet in verpakking buiten een inrichting op of in de bodem te brengen indien:

a.

b. sprake is van het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit;

Het Bbk zegt dat er sprake moet zijn van een nuttige toepassing.

De definitie hiervan staat weer in Richtlijn 2008/98/EG:

"nuttige toepassing": elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt. Bijlage II bevat een niet-limitatieve lijst van nuttige toepassingen;

Met andere woorden als het afval tevens een bouwstof, grond of baggerspecie is als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit en die nuttig wordt toegepast, dan mag het afval wel op of in de bodem worden gebracht.

Dit zegt nog niets over toepassing van de andere afvalstoffenwetgeving.

Deze zal ik stap voor stap behandelen:

De ontdoener van bedrijfsafvalstoffen:

Artikel 10.37 Wet milieubeheer

- 1. Het is verboden zich door afgifte aan een ander van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen te ontdoen.**
- 2. Het verbod geldt niet indien bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen worden afgegeven aan een persoon:**
 - a. die krachtens artikel 10.45 of 10.48 bevoegd is de betrokken afvalstoffen in te zamelen;
 - b. die bevoegd is de betrokken afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen:
 - 1°. krachtens hoofdstuk 8;
 - 2°. op grond van een krachtens artikel 10.2, tweede lid, verleende vrijstelling of een ontheffing krachtens artikel 10.63, tweede of derde lid, van het verbod, bedoeld in artikel 10.2, eerste lid;**

M.a.w.:

Als grond afgegeven wordt aan iemand die deze grond volgens het Bbk op of in de bodem mag brengen dan hoeft deze ontvanger geen erkende afvalinzamelaar te zijn.

(opm. 10.2 spreekt over het ontdoen er moet dus wel sprake zijn van een definitief karakter, het tijdelijk opslaan op de bodem valt hier niet onder)

Dit betekent echter ook dat indien de ontvanger deze grond niet op of in de bodem brengt hij wel een erkende afvalinzamelaar moet zijn.

De vervoerder van bedrijfsafvalstoffen

Artikel 10.44 WM

1. Degene die bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen vervoert, is verplicht zolang hij die afvalstoffen onder zich heeft, een begeleidingsbrief als bedoeld in artikel 10.39 bij die afvalstoffen aanwezig te hebben.

2. Hij geeft, indien een ander de afvalstoffen in ontvangst neemt, de begeleidingsbrief aan die ander af, bij dat in ontvangst nemen.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de wijze waarop aan de verplichtingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, uitvoering wordt gegeven.

Tevens kunnen daarbij categorieën van gevallen worden aangewezen waarvoor zodanige verplichtingen niet gelden.

Hier is geen ontheffing op. Bij (bijna¹) ieder grond transport moet een begeleidingsbrief aanwezig zijn.

De ontvanger van bedrijfsafvalstoffen:

We hebben hierboven al gezien dat een ontvanger niet altijd een erkende afvalinzamelaar hoeft te zijn.

Een ontvanger van afval moet dit melden aan AMICE:

Artikel 10.40 WM

1. Een persoon als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder a of b, aan wie bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen worden afgegeven, meldt met betrekking tot een zodanige afgifte, aan een door Onze Minister aan te wijzen instantie:

a. de datum van afgifte;

b. de naam en het adres van degene van wie de afvalstoffen afkomstig zijn;

c. de gebruikelijke benaming en de hoeveelheid van de afvalstoffen;

d. de plaats waar en de wijze waarop de afvalstoffen worden afgegeven;

e. de wijze waarop de afvalstoffen nuttig worden toegepast of worden verwijderd;

f. ingeval de afgifte geschiedt door tussenkomst van een ander die opdracht had de afvalstoffen naar hem te vervoeren: diens naam en adres en de naam en het adres van degene in wiens opdracht het vervoer geschiedt.

Op basis van dit artikel zou iedere ontvanger van grond (afval) dit moeten melden bij AMICE.

Voor het Bbk zijn echter reeds meldverplichtingen dus dit zou dubbelop zijn.

Hier is het volgende op geregeld:

Artikel 10.43

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen met betrekking tot bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen categorieën van gevallen worden aangewezen waarvoor verplichtingen als bedoeld in de artikelen 10.38 tot en met 10.40 niet gelden.

¹ Uitgezonderd

beoogd gewonnen grond.

Dit is dan weer geregeld in het "Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen", waarin staat:

Artikel 2

1. De in artikel 10.40, eerste lid, van de wet gestelde verplichting geldt niet voor andere dan de ingevolge het tweede lid aangewezen categorieën van gevallen.

2. Als categorieën van gevallen waarvoor de in artikel 10.40, eerste lid, van de wet gestelde verplichting geldt, worden aangewezen de categorieën van gevallen waarin:

a. de afgifte geschiedt aan een persoon als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder b, aanhef en onder 1°, van de wet die een inrichting drijft:

1°. ten aanzien waarvan gedeputeerde staten ingevolge onderdeel 28.4 van bijlage I bij het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer het bevoegd gezag zijn;

2°. voor het opslaan van verontreinigde grond, waaronder begrepen verontreinigde baggerspecie, die van buiten de inrichting afkomstig is, met een opslagcapaciteit ten aanzien daarvan van 50 m³ of meer, of

3°. voor het overslaan van huishoudelijke afvalstoffen of bedrijfsafvalstoffen, die van buiten de inrichting afkomstig zijn, met een opslagcapaciteit ten aanzien daarvan van 50 m³ of meer, en

Hier maakt de wetgever volgens mij een rare sprong. Er wordt hier een verschil gemaakt tussen grond / baggerspecie en bedrijfsafvalstoffen. We hebben eerder echter al vastgesteld dat grond en baggerspecie afval is. En gezien de definitie van bedrijfsafvalstoffen hebben we het dan ook over bedrijfsafvalstoffen.

Deze afscheiding wordt nergens verduidelijkt en wekt dan ook enigszins bevreemding.

Als we echter "naar de geest van de wet" kijken dan wordt hier volgens mij bedoeld dat voor het opslaan van meer dan 50 m³ verontreinigde grond en baggerspecie een melding moet worden gedaan en voor niet-verontreinigde grond en baggerspecie niet.

Deze wordt hier dus niet gerekend tot bedrijfsafvalstoffen.

Voor de ontvanger blijft wel de verplichting uit lid 3 van dit laatste artikel:

3. Een persoon als bedoeld in artikel 10.40, eerste lid, van de wet voor wie de in dat lid gestelde verplichting ingevolge dit besluit niet geldt, registreert de in dat lid bedoelde gegevens op een zodanige wijze dat:

a. controle daarvan door degenen die belast zijn met het toezicht op de naleving van de wet binnen een redelijke termijn mogelijk is, en

b. deze gedurende ten minste vijf jaar zijn te raadplegen.

4. Bij regeling van Onze Minister kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de wijze van registreren.

Conclusie:

Als we het over grond (lees: grond en baggerspecie) hebben, dan hebben we het in 90% van de gevallen over afval.²

Echter er zijn voor grond diverse uitzonderingen en ontheffingen gemaakt. De reden hiervoor is dat grond al geregeld wordt in het Bbk en we geen dingen dubbel willen regelen.

In het kort komt het hier op neer:

- Voor grond is er een ontheffing van 10.2 WM (indien toegepast volgens Bbk)
- Grond mag afgegeven worden aan een niet afvalinzamelaar indien deze het ingevolge het Bbk op of in de bodem mag brengen
- Een ontvanger van niet-verontreinigde grond hoeft deze niet te melden in AMICE

Wel moet er bij een transport een begeleidingsbrief aanwezig zijn.

Kan de grond niet meer toegepast worden volgens het Bbk dan vervallen deze uitzonderingen!!!!

Een bulk wetgeving maar ik hoop hiermee e.e.a. wat duidelijker gemaakt te hebben.

+++++

² Uitzonderd

beoogd gewonnen grond.